

Адреса Редакції і Адміністрації  
„Український Голос“  
Перемиськ, Побережжя ч. 1.

Контракт П. К. О. в Варшаві № 142.807  
Передплата вкраю вносить 10 зол.  
річно, 5.50 зол. піврічно, 3 зол.  
чвертьрічно. В Чехії квартално  
18 ч. к. (передплату з Чехословаць-  
ки складати на конто Адм. „Укр.  
Голосу“ в Zivnostenska Banka  
Praze). Для Франції 60 фр. річно,  
для Америк 2 дол. річно.

Ціна прим. 25 с.

Редактор приймає щодня від  
год. 1 1/2 — 2 1/2.  
Рукописів Редакція, не звертає  
Неоплачених писем не приймається

# УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орган.

Тираж оголошень за текстом  
з імір міліметровий одно-  
шпальтовий (сторона має 6  
шпальт анонсових) 0'24 зол. пол-  
для дрібних промисл. інстят  
0'16 зол. п. Дрібні оголошення по  
0'15 зол. п. за слово, найменше  
дрібне оголошення і зол. п. для  
шукаючих праці подає безпосеред-  
но до Адм. по 0'10 зол. п. за слово  
Оголошення в тексті 150%, дорож-  
ші на першій сторінці 300%, до-  
рожші. Рахунки платні і заска-  
ржальні в Перемислі, а замов-  
лючий анонс вже тим самим без-  
застережень годиться на це.

## Якої інтелігенції нам треба?

З приходом польської влади на західно-українські землі тисячі українців-урядовців опинилося без посади. Ріжними способами боролися вони, щоб назад здобути свої місця. Найбільш організовано робили це народні учителі. Їхнє становище товариство „Взаїмна Поміч“ перевело реєстрацію своїх зльокавтованих членів, дало скарги, меморіали, видало депутатів до шкільних властей, подавало надужиття властей до газет і т. д., словом — боролася за посаду кожного свого члена. Після кількох літ впертої боротьби одні зі зльокавтованих учителів дістали назад своє місце на рідній землі, других закинено на Мазурщину, а частину (найдіяльніших) таки не прийнято до учительської служби і ці мусли шукати хліба поза державним жолобом.

Очевидно, кожний учитель, що чекав на прийняття назад до служби, задивлений в заходи станового товариства стояв осторонь від громадської роботи. Щоби собі не пошкодити. А коли його прийнято до служби, сидів тихо, бо боявся, щоби його не звільнено зі служби або щоби не перенесено на Мазурщину. І таким чином народне учительство майже зовсім усунулося від участі в громадському житті (обмежується до плачення жертв на „Рідну Школу“ і це — що правда — сповняє совісно).

Влада так призвичаїлася вже, що учитель — Українець не смів ніде поза школою показатися, що — на приклад — учитель, який поважився зайнятися публично курсом для неграмотних, стрінувся з боку інспектора з погрозами найтяжчих кар. Що й казати! В заліщійському повіті один учитель провадив в церкві хор. Слава хору розійшлася по повіті. Довідався про це інспектор. Кличе одного разу учителя до себе і подає йому до відома, що він перенесений „ze względów służbowych“. „За що?“ „За політику!“ „Алеж я ніколи політикою не займався.“ „Гов! а хор? Цього мені не робить ніхто більше, тільки Ви. Я хочу мати спокій в повіті“. І учителя перенесли. Перенесли за те, що оснував хор. Сміливець! Поважився оснувати хор! І то він — один одинокий в повіті!...

Трошки фантазії. Уявім собі таку картину: Початок 1920 року. Звільнені з державних посад учителі вирішують шукати хліба серед власної суспільності. Не чекають на милосердя повітових вшехпольських ос „організацій народних“, які вирішували, хто має дістати посаду, а хто ні), тільки стараються творити собі варстаті праці по селах: вчать дітей приватно, оснують курси для неграмотних займаються читальнею, оснують кооперативи, організують продаж сільських продуктів, організують ремісничі курси і т. д. Самі вчать і вчать других. Важко воно їде. Не всі села свідомі, не всі люди в селі мають зрозуміння для справи. Не одну гірку хвилину доводиться пережити. З самоzapertям, за

кусивши зуби доводиться працювати. І з часом перші леди тріскають, село починає розуміти своїх людей. Бачить висліді їхньої праці, бачить користь, яку вони приносять. В огонь скочилоби за ними.

Здається, що в цім випадку власть імуці прохалиби цих учителів, щоби вертали на державну посаду. Дивується, чому? Проста справа, на державній посаді оттакий впливовий освічений чоловік все-таки мусивби оглядатися на пенсію, а так — має вільну руку, що йому хто зробить? Та — на жаль — це тільки фантазія. Наші інтелігенти не були до такої поведінки підготовані. Вони вийшли з австрійської школи. А Австрія дбала виключно про те, щоби мати сплю залежних від державного жолоба урядовців. Старалася виховувати людей, які поза своїм бюрократичним божого не бачилиби. І це була загальна пошесть: дітей послано до шкіл не тому, щоби здобували знання, тільки щоби вчилися на „панів“. А „паном“ був той, хто мав державну посаду.

Так дивилися на школу й селянство й інтелігенція. І це на нас пімстилося. Як інакше виглядалиби ми сьогодні, коли в 1920 р. вся наша тоді безпосадна інтелігенція пішлаби в народ і тут шукала опори для свого прожитку. Село булоби прекрасно зорганізоване, малоби відповідну скількість освічених фаховців, зв'язаних з ним на життя і смерть. І на певно до таких свідомих, добре зорганізованих сіл ніхто не поважився висилати на посади учителів — чужинців, а ці чужинці-учителі руками й ногами відмакувалисяби від посад на „кресах“. І на певно не дійшлиби ми до того, що урядовець — Українець тепер панічний страх має перед усім, що пахне „політикою“. А „політикою“, як бачимо, в себе, навіть оснування церковного хору...

Від кількох літ говориться у нас про потребу перериховування суспільності, однак тяжко перейти від слова до діла. У виховуванні молодого покоління ми все ще стоїмо під знаком „посади“. І в теперішню хвилину сидить по наших селах значне число молодих людей, що покінчили середні чи вищі школи. Що вони там роблять? Чекають на посади! Часом чекають на ці посади цілими роками. Висилають на всі сторони подання і ждуть, гайнуючи час. І не бачуть, що кожний з них може собі сам зробити посаду. Лише щоби її собі зробити, часто треба поповнити своє знання, бо польські школи так само, як колишні австрійські, фабрикують урядовців, дають мало практичного знання. Огже такий молодий чоловік може вивчитися на фаховця в просвітнянській праці, на кооператора, бухгалтера, ремісника і т. д. Якщо тільки даром не сидіти, а засукав рукави і кинувся до праці. Очевидно, з початку йшлиби тяжко, доводилосяби даром давати свій труд. Але в часом розробивсяби, здобув би повагу серед

окруження, створив би собі посаду. Розуміється, в пригожих умовахна колись мігби зайняти державну посаду, однак не був би її рабом, не потрібував би трястися за місце, бо він — отверта голова, зміє собі дати раду в житті.

Власне таких сміливих освічених людей нам треба і то якнайбільше. Людей, що своєю долю і недолю тісно зв'язалиби з рідним ґрунтом. Перші кадри таких людей дає нам наша кооператива. В передвоєнних умовахна мабуть дуже мало хто з теперішних кооперативних діячів зріксяби був для кооператив урядничої кар'єри. Бо тоді була така „мода“ у нас в Галичині, що повним „паном“ був тільки той, що на першого брав пенсію з державної каси. Богу дякувати, ця „мода“ вже переводиться. Тому й маємо сьогодні поважне число незалежної від державного жолоба інтелігенції, яка служить виключно інтересам власного народу. Однак її за мало щоби виконати ту велику працю, яка чекає на нас. *М. Струтинський*

### Про що мусить подбати село?

(Самоосвіта, товариства, книжка).

Яка причина, що наша молодь по селах так мало цікавиться книжкою? Шість літ ходить хлопець чи дівчина до школи, а відтак в кілька років пізніше читає, постогнує, а пише безграмотно. Чому це так? Безперечно завинив чужинець — учитель, який вчить нашу дівчурку для відліпного, оттак тільки, щоби на першого гроші взяти. Наша молодь для нього чужа... Безперечно, підручники для шкіл по наших селах так зложені, що вони своїм змістом не можуть зацікавити дівчурку. Однак найбільше вини лежить таки по стороні наших старших громадян, що знають ціну освіти. А тільки провину отсеї горстки освічених селян та інтелігентів (якщо вони в селі) можна говорити, бо годі дивуватися темному батькови, коли він не має зрозуміння для значіння освіти і не звертає уваги на те, чи його син чи донька по скінченню школи цікавиться книжкою.

Наші освічені люди на селі повинні зайнятися дітьми не тільки своїми а й своїх сусідів. І вже з малку причувати їх любити книжку. Тому по читальнях повинна бути також і лектура для дітей в шкільному віці. А молодь, що покінчила школу, треба зразу втягати до читальні, до „Луґу“ чи „Сокола“ і тут дальше піддержувати в ній цікавість до книжки.

Чим найлегше захопити молодь? Перше всього доброю історичною повістю. Коли оттакий хлопець чи дівчина розмакує в картинках минулого нації, напевно опієла залюбки хапатиме кожну не тільки історичну повість, а й історію України і все, що торкається минулих віків Рідного Краю. Цю цікавість треба піддержувати і підсичувати відповідними відчитаними в читальні історичних пісень, обходом історичних подій і свят в честь великих наших вождів, діячів і письменників. Таким чином вихованню молоді почуття національної гордості. А з

оттакою молодю свідомою людиною дальша праця йтиме вже гладко. Вона вже легко зацікавиться й газетою і наукою. Вона зрозуміє вже легко значіння організованості і буде карним членом читальні, „Луґу“ чи „Сокола“, кооперативи, кружка „Сільського Господаря“, політичної організації. Вона шукатиме спільно з цілою громадою шляхів до права матеріального і духовного становища села, зрозуміє, що шлях до кращої будучини веде тільки через об'єднання всіх сил нації, що дотеперішнім нашим прокляттям була розпильність, байдужність до громадських справ. А мусимо тямити, що наше село стоїть над берегом пропасти. Ще одно — два покоління і наші села уявлятимуть собою збіровища малоземельних і безземельних. Бо вже тепер більшість, подавляюча більшість наших селян — це власники карловатих господарств. Ще раз — два поділять свою земельку між чергове покоління і село зачне дуситися. От в перемиській повіті є вже села, в яких на одного господарство не випадає навіть двій морі. А мійтим поміщицькі землі дальше загароують спроваджувані зі заходу колоністи — Мазури. Якщо село не виступить організовано в боротьбі за землю, за кілька літ опинимося в страшному положенню. Пам'ятаймо: хоча навіть вся поміщицька земля перейшлаби в руки наших селян, земельний голод все ще не буде заспокоєний. Річ в тому, що у нас за багате населення живе з управи землі. Різко пекучою справою для нашого села є перекинення якнайбільшого числа населення до міст. Це можливе тільки при великій карності, свідомості і організованості села. Тому на селах мусить пійти велика підготовочна робота. Село мусить вчитися, вчитися і ще раз вчитися. А головну увагу мусимо на селі звернути на молодь. Це наша надія! Це ті наші пробові частини, що мають здобувати в українські руки досі чужі нам міста. Отже подбаймо про освіту нашої молоді. Тому, коли вже дане село не в силі постаратися, щоби в читальні щоднілі відбувалися виклади, нехай бодай подбає, щоби в читальні була порядна бібліотека, з якої моглаби користатися молодь. Добре зробили Румуни: у них просто вийшов розпорядок, що кожна громада мусить закупити на таку й таку суму книжок до громадської бібліотеки. Чи не можна на при добрій волі постаратися, щоби в кожній читальні була більша бібліотека, при допомозі якої наші люди могли би собі здобувати освіту о власних силах? Можна, тільки треба, щоби в кожному селі нашлося кількох вяртих людей, які цим занялисяби. Головний Виділ „Просвіти“ йде читальням на руку при оснуванні бібліотеки: дає „пуст“, годиться на сплати ратами і т. д.

Справа дуже в жна і мидо неї ще повернемо. — *М. С.*

## З крутих стежок польської політики.

Перед кількома тижнями розійшлася в пресі вістка, що в управі львівського „Народнього Дому“ має прийти зміна, що ославленого Льва Черкавського — мужа довіря вшехпольської мафії, колишнього репортера чорносотенного „Нового Времени“, мають власть імуці усунути. Про господарку цього пана в „Народньому Домі“ оповідають втаємничені страшні речі. Знають про висліді комісарюваня Черкавського і власти. І в першій хвилі, під першим вражінням скрутилися, щоби ратуватися перед компромітациєю. Львівський воевода — Гарапів навіть звернувся вже був до радника В. Куриловича з запитом, чи він не переняв би на свої пречі спадщину по Черкавським. Рад. Курилович поставив свої застереження, а саме: 1) що його комісарювання буде переходимим періодом до передачі „Народнього Дому“ в руки дійсного власника: українського народу; 2) що влада не буде уживати „Народнього Дому“ до розбивання української суспільності на ворожі табори; 3) що до прибічної ради вийдуть тільки представники українського громадянства. Воевода здивувався, що радник Курилович ставив такі застереження, заявив, що він заскочений ними і що передасть їх до відома Варшаві. Після цього зачалися паломництва до Варшави: їздили туди прихильники Лисовського, їздив Черкавський та його вшехпольські покровителі і все остало по старому. Лев Черкавський дальше гадує в „Народньому Домі“, тільки що тепер в цьому, „помагають“ йому представники воевідства і поліції. На днях воевода Гарапів закликав знову рад. Куриловича і подав йому до відома: Варшава не згодилася на умови поставлені рад. Куриловичем; влада не може погодитися, щоби „Народній Дім“ підпомагав українську культурну цілі; „Народній Дім“ може бути переданий тільки в руки „uczciwych starorusinow“. Покищо таких „uczciwych starorusinow“ не найдено, отже все залишається по старому, справа покищо неактуальна. Так заявив п. Гарапів рад. Куриловичеві.

Значить, уряд „моральної санції“ хоче покривовуватися московськими недообитками для своїх цілей.

На Волині новий воевода — Мех заявив нову форму правління: при допомозі „чорної кави“. Запрошує деяких українських діячів, які на його думку мають, згідно можуть маги вплив серед суспільності, і солодко обіцяє їм золоті гори, однак під умовою: щоби вони все робили зовсім окремо від Львова, щоби творили на Волині окремі центри — економічний, просвітний, політичний і т. д. Бойться п. Мех галицьких впливів на Волині.

з генерального штабу, високі урядовці з міністерств, а то й деякі міністри. Чому? Щоби підкреслити польську прихильність до „братнього народу“. В таборах інтернованих козаків армії УНР. голод і сухоти поробили спустошення. Виросла там не одна могила. Хто міг, втік за границю: до Чехословащини, до Франції, за океан. На поневірку, на тяжкі роботи, на службу в чужинських легіонах у французьких колоніях. А частина таки залишилася в польських таборах. Не мають де дітися. Відують. І згадують, скільки добра вивезли Поляки з України в 1920 р. Теперішні власть імуці пригадали собі, що в межах Польщі емігранти з Великої України, останки тих, що в 1920 р., коли польські полки коміть головою з над Дніпра втікали, своїми грудьми шлях більшовикам заступили. І велику честь зробили: своїх представників на концерт — баль молоді вислали. Вшехпольська преса такі речі називає „федеративною“ політикою правительства марш. Пілсудського. Зовсім неострібно хвилюються вшехпольські маньяки. Ця „федеративна“ політика ніколи не виходила поза виклади і поїздки пана Голуфка та Баламутів: статті в пресі „моральної санації“. В політиці на місцях органи „моральної санації“ йдуть старими, вшехпольськими вступними стежками. Тут все по старому. Де тільки можна, клин вбивається. І поліція не дармує. І в тюрмах є повно політичних в'язнів.

Зрештою, наведені два перші приклади такі характеристичні. А третій їх тільки доповнює, всю облуду виявляє. (с.)

### Ухвали зїзду україножерів.

В першій половині лютого відбувся у Львові зїзд президій „Народових Організацій“ трьох східногалицьких воевідств і „Організацій Народових Кобет“. Що таке „Організація Народові“ та їхні дочіпки „Організація Народові Кобет“ — не потрібуємо багато говорити. Згадували ми вже про них в статті „Два приклади і наука з них“ (див. „Укр. Голос“ ч. 5). Зрештою багато наших людей існування цих вшехпольських організацій відчуло на власній шкурі, бо саме вони проводили мас ві нагінки на наших людей, вони кермували колонізаційним рухом, вони кермували роботою окремих урядів і поліції, цюкуванням на наш інституції, на наших купців і ремісників. А мали вони й досі мають великі впливи, бо до вшехпольської партії належить на наших землях майже усе урядництво, а коли який урядовець — Поляк не належить до них, то все таки є під великим їхнім впливом, не відважиться невиконати приказу вшехпольської мафії.

І ось ця мафія східногалицька відбула свій черговий зїзд. Що вона ухвалила? Отже так: 1) попірати будову і відбудову костелів і каплиць та спільно з ксьондзаами боронити польського елемента перод „рущенем“ (українцями); 2) зїзд уважив, що чотири основні напрямні повинні творити програму діяль-

Чи Ви є членом „Рідної Школи“? Чи платите 1% від своїх доходів?

ности на найблищу будучину, а саме — а) школа державна мусить бути тільки польська, б) відповідний устрій самоврядування, в) вдержання землі в польських руках і опіка над осадниками, г) розвій кооперації і опіка над молоддю; 3) З'їзд заявляється якнайрішучіше проти розширення закону про громадське самоврядування, яке обов'язує в б. Конгресівці, на Східну Галичину і на „східні кресі“, домагається граници чинного виборчого права на 30, а для пасивного виборчого права на 30 літ для громадських і мійських рад, висловлюється проти пятиприметникового виборчого права до сільських і мійських рад на території Східної Галичини г) більші міста повинні бути виключені з під організації закону виборчої ординації для міст, повинні дістати окремі статuti з власною виборчою ординацією, які узгодилиби місцеві національні відносини; 4) висловлюється проти існуючого проекту самоврядних законів, бо вони замало забезпечують польськість „кресів“; 5) державна школа мусить мати тільки польську мову викладку; 6) не сміється закладати донебудь ніякої вищої української школи; 7) з'їзд домагається спольщення існуючих українських гімназій; 8) з'їзд домагається спольщення існуючих українських шкіл по містах; 9) з'їзд домагається, щоби в існуючих ще українських школах (навіть приватних) історія і географія обов'язково відбувалися в польській мові і щоби ніяк недопущено до урядування в українській мові, та щоби, борони Господи, не дозволено на непольській свідчати при матурі; 10) де в осадниках, там учитель може бути тільки Поляк; 11) з'їзд домагається, щоби під час парцеляції землю продавано тільки Мазурам; 12) з'їзд домагається утворення суду чести проти тих, що продають землю українським селянам; 13) закликає управу вшехпольської партії, щоби вийшла в порозуміння з іншими установами в справі колонізації; 14) з'їзд домагається, щоби Українців не допущено на посади в державній адміністрації.

Отже в головних зарисах ухвали з'їзду вшехпольської мафії. Підкреслюємо ще раз: майже все урядництво належить до цієї організації, з нею числяться помічники (по більшій часті теж належать до неї вони). Вшехпольська партія в союмі найсильніша і під її впливами є й другі партії (між ними партія людовців Вітоса). Тому нам не треба легковажити ухвал цього з'їзду. І так само, як радикально хочуть нас вшехпольські здусити, мусимо й ми радикально боротися з їхніми задумами. До боротьби з вшехпольськими україножерями мусимо стати одним фронтом в карних рядах Українського Національно-Демократичного Об'єднання.

До чого доводить вшех-

польська пропаганда ненависти до Українців, нехай послужить ось який факт: Під час Йорданського свята в Городку Ягайлонським одним батяр вийшов перед процесію, що йшла на ріку, і став полагоджувати потребу. Таким чином показував потурду. І українські вівці з Городка цієї бестії не навчили розуму. Ех, ти українська довготерпеливосте!

### Занедбана Лемківщина.

Не добре діється на Лемківщині. Два села перейшли на православ'я. Причиною неорозуміння з парохом. Село, з якого вийшов ославлений москвофільський агітатор Гагатко, який тевер баламутить наших зарпатських земляків, перейшло на латинський обряд: Тернава, де був парохом о. Чайківський, перейшла на латинський обряд в цілості. Крім двох-трох священників решта духовенства не бере участі в громадському життю. Гурток сянської світської інтелігенції працює по своїм силам на кооперативному та просвітному полі. Та цього за мало. Тут ще подекуди замариноване передітопне москвофільство. Держити воно двома кредитивними інституціями в Сяноці. Не сміливо шкрити зуби і хлібодизм. „Сельроби“ засипують Лемківщину своєю „Волею Народу“. Присилають їй масово даром. Бідний Лемко, якому досі морочили голову про „адін руський народ“, тільки плечами здвигає: не знає вже, кому вірити.

Рік тому по селах було ще урядування мішане, печатки громадські українські, дорожники тільки українські. В останніх часах все це знищено. Без протесту населення! Костели по селах ростуть. Польські ксьондзи ловлять душі без ніякого спротиву. Всі польські чинники (ксьондзи, адміністраційна влада, поліція, польська інтелігенція, і т. д.) ведуть вперту роботу над польщенням Лемківщини. Про настрої середтешних Поляків нехай посвідчить ось яка подія: В Буківську пороблено заходи в справі будови церкви (тут теж багато греко-католиків змінило обряд!). У відповідь на це Поляки устроїли віче і за протестували проти будови церкви. Дрови Жукови здерли польські „патріоти“ український шильд, мовляв — тут „polska ziemia“.

Лемківщина немає проводу. Духовенство — одинокий чиник, який мігби дуже багато зробити, не дописує тут більше, як в ірших околицях. Сянський політичний провід повинен скликати ширшу нараду людей доброї волі з місць, щоби подумати над ратуванням Лемківщини. Бо на Лемківщині не добре діється.

### Описи.

**Білий-Перемішль.** Колись наше село спало блаженним сном. Завдяки свідомим одиницям а головню до-

теперішному голові чит. „Просвіти“ п. Василеві Деревяному село віджило. Заложено кооперативу — відтак відчуваючи брак власної домівки приступлено до будови читальняного дому. — Нині вже дім на викінченню. Маз гарну салю зі сценною, льокаль під склеп та канцелярію, пивницю т. д. Ніхто поторонній не дав ані сотика. На протязі 1926 р. зібрано з вистав, чл. вкл. і збірков 1100-42 ал., Кооператива мило того, що є тут два жидівські склепи, розвивається гарно. Село бідне, спалене з війни. Перед війною не було ані одного поляка, тепер осіло 15 колоністів. На 15/II, скликано загальні збори читальні, на які приїхав, як делегат філії Др. С. Біян. Вибрано новий Виділ (головною В. Деревяний), який, сподіємось, закінчить цього року будову чит. дому.

**Стбано — Перемішль.** Життя просвітне замерло — всю увагу звернено на будову читальняного дому. По тяжких зусиллях вдалось викінчити дім і скликано по двох роках загальні збори читальні на 12/II. б. р. О год. 3. після полудня місцевий парох о. Іван Сендзік, голова читальні, посвятив дім, відтак відбулись заг. збори на які явились як делегати філії Др. М. Хробак, А. Прокіп і Др. С. Біян. Салю переповнена, рефератів вислухано уважно. По зборах випсалось 130 чл. між ними 44 дівчини. Крім читальні є тут споживча кооператива і молочарня. Розвиваються гарно. Дотепер містились в чужій хаті, по викінченню читальняного дому переносяться до нього. Церков мурована. Українців є 800 душ, поляків 600 душ. Ці останні осіли на поміщицьких полях. Дідич Мочковський парцелює свій грунт, не дав ані клаткиа землі нашим селянам: „Niech wam Ukraina da“. Крім ляхів є 6 родин жидівських, які ведуть торговлю та шинкують.

**Рожубовичі, повіт Перемішль.** 13. лютого відбулися у нас загальні збори читальні „Просвіти“. Взало в них участь около 200 громадян. Отворив збори о. І. Шумило з Цікова. В зборах брали участь як делегати філії др. В. Загайкевич і О. Сенечко. Др. В. Загайкевич вголосив промову про важчання „Просвіти“. До читальні вписалось 63 нових членів. Головою читальні вибрано господаря Петра Дашка. До виділу вибрано самих старших господарів. Між членами читальні багато молоді обох полів. Читальня передплачувала досі „Укр. Голос“, „Народно Просвіту“ і „Аматорський Театр“. Бібліотеки не маємо. Дотеперішня діяльність читальні убога. Дано дві аматорські вистави, устроєно кілька забав. Досі читальня була приміщена в повозині бараку (власність громади), в якому устроєно маленьку сценку. Виділ поробив заходи, щоби купити від громади площу в пригородній місці (перехрестя двох доріг). В цій справі веде переговори начальник громади Микола Чупіль з Повітовим Виділом. А треба сказати, що Микола Чупіль належить до білих круків між теперішними війтами. Сподіємось, що збірними силами зуміємо поставити власний читальняний будинок. Між членами читальні є теслі, мулярі і інші фаховці, що зобов'язалися безплатно працювати при будові. Збори були оживлені. В дискусії крім місцевих людей забирали голос теж оба делегати. Після зборів відспівано кілька стрілецьких пісень і народній гимн. — Місце вий.

### З ПОЛЬЩІ І ПРО ПОЛЬЩУ.

Англійські визначні діячі ро бітничої партії і письменники, а між ним один з найбільших сучасних письменників — Уельс, написали отвертого листа в справі політичних в'язнів Польщі. Цього листа вислали м. и. на отсі адреси: маршалка польського сойму, польського амбасадора в Лондоні і марш. Пілсудского.

На початку листа згадано, з якою прихильністю відноситься англійська демократія до польських визвольних змагань, коли Польща була роздерта між царат і два цесарства. А тепер, пишеться в листі, „з жалем бачимо, що закони на основі яких російський і цесарі австрійський і німецький карали борців за волю і незалежність Польщі, правительство нової польської републики пристосовує, щоби забороторювати до тюрем тисячі громадян, що ведуть зовсім правну боротьбу за волюности громадянські, за права національні. Шість тисяч мушци і жєнщини гниє по польських тюрьмах за політичні проступки. Половина засуджених молодь — низче двадцятиліт, а більшість належить до одної з сімох національностей, що мешкають в межах Польщі. Засуджено їх тільки тому, що боролись за збереження рідної мови, своїх шкіл, своєї культури, за волю своєї нації“.

Дальше згадується про надії на Пілсудского, які завели, а вкінці висувается домагання широкої амністії для політичних в'язнів. Польська преса цитує наведене місце з листа і має тих, що підписали цього листа. Мовляв — вони є під впливом большевиків, а може й самі большевики. Кіль сміявсяби! Бо діячі і письменники, що листа підписали, рянї зороги комунізму. Очевидно, такі виступи славних людей мають велике значіння в оброблюванню публічної опінії. Знають це Поляки і крутять носом, бо для Польщі тепер гарячий час: стараються о долларову позичку в Америці. А з цєю позичкою крута справа. Америка, як ми вже згадували, питається Німця, що він думає про нового клієнта, що до неї звертається за мамонією. Не має сумніву, що Польщі Німецького доброго свідочств не виставить. Польські газети вже бють на тривогу, що президент німецького державного банку др Шахт вже не добре обізвався про Польщу. Зрештою Німці зірвали розмови про німецько-польський торговельний договір. Так Німці відплатились польському міністрови Залескому зате, що поважився побренкувати шабелькою в сторону Німеччини. Як говорять люди, обзнайомлені з відносинами в Німеччині, Німці більше ненавидять Поляків, як Французів. Не можуть погодитися з думкою, що невелика молода Польща, якої ще вчера не було на карті Європи, посміла посягнути на землі, які довгі століття були нероздільною частиною Німеччини. Польські газети

вшехпольського напрямку бундуються проти Німців і кажуть шукати опори в Радянському Союзі (волиби, щоби там був цар-батюшка, бо з ним булоби лекше гандлювати!) На це відповідає польський дипломат Кентшинський, який довгий час сидів у Москві і є добре ознайомлений з відносинами в Радянському Союзі та його політикою. Він в промові, яку на днях вголосив в Кракові, заявив, що це самодурство думати, що Польща може вибрати між Німеччиною і Москвою, бо Німеччина і Радянський Союз зв'язані рапальським і берлінським договором і у відношенню до Польщі ведуть одну політику. — Цікавий собі є польський сойм, зглядно його „народові“ партії, що перед травнем минулого року трясли соймом. Ім віцепрем'єр Б'ртель наговорив неприємних річей. І „народові“ партії дуба стали. Але на друге засідання прийшов до сойму Пілсудскі, поклепав по плечах старого Дашинського і „народові“ партії хвіст під себе сховали, настрашилися, щоби Пілсудскі не розпустив сойму на зелену пашу. Такі „парламентарні“ відносини теж непричинюються до піднесення поваги Польщі за границею. — А зі справою самоврядування темна історія. Все розвивається о нещасні „кресі“. Кожна польська партія инакше хоче забезпечувати тут „стан посядана“ напливового польського елемента. Тому все лишається по старому: повага держави спирається на наказних війтах. Добра опора. Що дня рано й вечером „благословить“ цю опору українське село

### Що чувати в світі?

**БОЛЬШЕВИКИ** затривожені активністю селянства, ремісників і дрібних купців. Досі большевики говорили, що все на селення заними. А як на доказ покликвалися на висліді ріжних виборів, мовляв — люди вибирають до ріжних установ головню комуністів. І так воно бувало, однак тільки тому, що населення було перелякане через вичайкою Тепер цей страх вивітрив і з окрема село щораз острійше виступає. Не потрібуємо підкреслювати, що найсмівливіше виступає проти большевиків українське село. Між тим активність робітництва (міського) паде. А воно було досі головною підпорою большевиків. Один з чільних большевицьких діячів — Молотов на вічу в Ленінграді ствердив, що під час виборів до рад, які саме відбулися, половина робітництва відтягнулася від голосування. Робітництво розчарувалося, думало, що большевики заведуть рай, а тут прийшли зл. діи, куди більш, як за царату. Промисл упадає з дня на день, число безробітних росте. Большевики самі признаються до 1,200,000 безробітних, яких вони мають записаних, бо належать до організації. А скіль-

ки їх не записаних? Головно дуються проти Німців і кажуть шукати опори в Радянському Союзі (волиби, щоби там був цар-батюшка, бо з ним булоби лекше гандлювати!) На це відповідає польський дипломат Кентшинський, який довгий час сидів у Москві і є добре ознайомлений з відносинами в Радянському Союзі та його політикою. Він в промові, яку на днях вголосив в Кракові, заявив, що це самодурство думати, що Польща може вибрати між Німеччиною і Москвою, бо Німеччина і Радянський Союз зв'язані рапальським і берлінським договором і у відношенню до Польщі ведуть одну політику. — Цікавий собі є польський сойм, зглядно його „народові“ партії, що перед травнем минулого року трясли соймом. Ім віцепрем'єр Б'ртель наговорив неприємних річей. І „народові“ партії дуба стали. Але на друге засідання прийшов до сойму Пілсудскі, поклепав по плечах старого Дашинського і „народові“ партії хвіст під себе сховали, настрашилися, щоби Пілсудскі не розпустив сойму на зелену пашу. Такі „парламентарні“ відносини теж непричинюються до піднесення поваги Польщі за границею. — А зі справою самоврядування темна історія. Все розвивається о нещасні „кресі“. Кожна польська партія инакше хоче забезпечувати тут „стан посядана“ напливового польського елемента. Тому все лишається по старому: повага держави спирається на наказних війтах. Добра опора. Що дня рано й вечером „благословить“ цю опору українське село

НІМЕЦЬКИЙ міністер Штре-

Дмитро Тягигоре.

### ПІМСТА.

Є люди, котрі уміють зручно підійти когось і ввести в біду, а особливо се трапляється тоді, коли серце жадає пімсти. О, тоді чоловік пускається на все, аби утопити свого ворога, подивитись на його нещастя, утипити його слезоами і заллати ними своє палаюче серце.

Чоловік мстивий ні перед чим не остановиться і в чим більше нещастя впаде жертва його пімсти, тим більше задоволення він відчуває. Нераз приходится чути, як хвалиться той, чи другий:

— Але я йому відплатився. До смерти буде мене памятали.

Скільки людського життя стає жертвою пімсти, скільки гяжкої праці іде з огнем, скільки грошей витрачується на процесі. А наколи сам негоден пімститись, то лучиться з другими, аби наймає мстників, обіцює гроші, або знищити предмет своєї мстивости, часто безпід-

ставної, сліпої прибільшеної. Але чоловік в осліпленню своїм не роздумує над тим. Одна мета — пімста, нею наповнене всьо ество чоловіка.

Голова думає злі думки, руки готові до бою, язык не успіває мовити всего, ноги готові бігти десятки миль на зле, мстиве діло, а з якою злобою очі глядять, всі нерви дріжать.

Чоловіка мстивого треба берігтися, оминати, як хижого звіря. Для прикладу я наведу маленьку історію, з котрої побачите, шановні читачі, до чого доводить те страшне, огидне почуття пімсти.

Селяне — Іван Громошенко і Степан Мокійчук посварились через якусь дурницю. Але для зла багато не треба. Воно неначе той порох. Вистарчить одної іскри і вибухне. Так сталося і тут. Хотів Іван пімститись на Степані. Довго думав над тим днями і ночами, та не міг нічого придумати, бо Степан був чоловік порядний. Шанували його в селі, не любив сварки і не мав

ворогів, крім Івана, якого мстива натура котрого не могла ніяк успокоїтись. Він хотів, щоб Степан прошив у него прощення, скорився перед ним, а Степан не почувуючи себе винним, не хотів свою честь дати на поталу.

Ого одно дня пішов Іван до свого свояка Тадея Зазулі на пораду, бо знав, що Зазуля не одному до-солів добре і був до сего великим майстром, Оловів Іван Тадеєви свою біду. Той вислухав уважно і питає: — Значить, хочеш відплати йому? — Ой, ще й як хочу.

Гм, — муркнув Тадей, — та воно можна підвести йому такий параграф, що до смерти буде памятали.

— Гей брате, поможи, вік тобі не забуду.

— А могорич буде добрий?

— Буде могорич, який схочеш.

— Гаразд, каже Тадей, — отже слухай. Наглядай, щоб стрінувся з Степаном між людьми і почни з ним сварку, а коли помітши, що він вже сердитий, тоді скажи йому так:

Я найду на тебе петельку, мені цар поможе. А Степан на се певно щось ляпне язиком і попадеться як миш в лапку.

Іван зрадів так неначе скарб викопав.

— Зараз іду шукати його. Як вдасться штука, то сьогодні пмоцілу ніч.

Сказав се Іван і пішов в село. Шановні читачі подумайте собі, що Тадей мав на думці царя — короновану особу. Ні, власне в тім то і був хитрий відступ. В селі жив Петро, по назвищу Цар; видавав себе за великого мудрагея і були такі темняки, що ходили до него за порадою. А Степан нераз сміявся з того бо був сам грамотний і Петрові ради не потребував. Тут то і загадав Тадей підмани Степана на слові і приклясти його до царської особи.

Іде Іван селом і нарешті стрічає Степана на вулиці в товаристві кількох селян. Зараз почав з ним сварку. Степан хоч був лагідною вдачі, але не годен був перенести

напасти і почав попадати в гнів. А Іван сего тільки чекав і каже:

— Я найду на тебе петельку мені цар поможе.

Степан засміявся і відповів:

— Дурень ти і твій цар.

Іванови мало серце не луснуло з радощів. Вже попався його противник і він давай кричати:

— Чуєте, люди добрі! Він його Імператорське Величество Царя, нашого батюшку, дурнем називає.

— Се до царської особи не відноситься, — відповів Степан, — а до Петра Царя; я його мав на думці, що ти про його поміч говорив.

— Не вивертайся, голубе, не вкрутишся. Що мені Петро Цар! Я говорив про його Величество, що я зі скаргою на тебе до него удався і він мені поможе, а ти назвав царя дурнем. Се тобі не зі мною грати.

Сказавши се, Іван побіг в село до сільського старости (війта) заявити про Степана безчестя Государя.

— Віда буде, Степане, — кажуть люде, — ще й нас тягати-муть. Се він навмисне так підійшов тебе.

— Що буде, то буде, — відповів Степан. — Коли прийдеться відсидіти, то відсиджу, як нема правди в світі.

Вернув Степан домів зажурений не-аби-як. Стрінула його напасть на гладкій дорозі.

Того-ж дня над вечер приїхали жандарми і арештували Степана і повезли в місто, де посадили до в'язниці.

А вечером в хаті Тадея ішла пиятка.

— Вірите, Тадею, — говорив Іван, — так неначе камінь зсунули мені з серця. Ото раз ядумався, дай вам Боже здоров'я.

Так тішилось, раділо злю своєю перемогою над правдою. Цілий місяць тяглося слідство і вкінці кінць висновою було, що річ ішла не за царя государя, а за Петра Царя і Степана випустили з в'язниці.

Та Степан Мокійчук просидів, даремно один місяць в тюрмі.

Чоловік мстивий ні перед чим не остановиться, щоб заспокоїти своє страшне бажання пімсти.

# НОВИЙ ТРУД — Перемишль

(ріг Ринку й вул. Фредра)

порукає: поньчохи, скарпитки, гафти, вишивані сорочки, нитки DMC, штучні цвіти до образів і свічок, всякі прибори до шиття і пр. —

земан відбув минулого тижня в Сам-Ремо конференцію з італійським пр-міром Мусолінієм. Що було предметом нарад, не знає. Із зети догадуються, що Німеччина і Італія хочуть усунути всі спірні справи, які дотепер каламутили взаємини між обома державами. Як відомо, Італія по все-світній війні загорула під свою владу частіт німецького Тиролю і силоміць хоче тамошнє німецьке населення переробити на Італійців. Це дуже дразнило Німців і через те між Італією а Німеччиною панувала ненависть. Останніми часами Італія пізнала свій блуд і дала деякі полекшітирським Німцям. Наслідком цього в Німеччині змінилися ворожі настрої супроти Італії так, що 11-го березня відбув конференцію з Мусолінієм. Кажуть, що з часом Італія закінчить з Німеччиною приятельство. — Німеччина заключила в серпні 1926 р. тимчасовий торговельний договір з Францією до 31. березня 1927. До цього часу сподівались обі держави заключити сталій торговельний договір. Але нема надії, щоб він був готовий до кінця березня, тому Німеччина і Франція продовжили тимчасовий договір до 31. мая, бо сподіються до цього часу викінчити сталій торговельний договір.

АНГЛІЯ має теж свої поважні внутрішні клопоти, не тільки морюк з Китаєм. Бо має 1 1/2 мільона безробітних. І вуглекопи невдоволені, марюкують собі, що за мало заробляють (50 шилінгів тижнево, тобто 108 злотих). І має Англія поважний державний довг (8 мільярдів фунтів штерлінгів). Сам процент денно вносить 1 мільон фунтів. Англійське правительство дуже боїться сили „традуніонів“, тобто робітничих професійних організації, про які ми вже писали. Кожний робітник до цієї організації не тільки що мусить належати, а й мусить платити до неї примусовий податок. Цей податок проти-соціалістична преса називає „політичною даниною“. Річ в тому, що за ці гроші традуніонів не тільки вдержується політична преса робітничої партії, а й за них організується теж страйки. А страйків, після останнього страйку вуглекопів, дуже боїться теперішнє правитель-ство. Тому підготовляє закон, яким хоче обмежити права традуніонів. Одначе воно хоче це так зробити, щоб не вразити робітництва. Хоча правитель-ство Болдуїна має подавляючу більшість в парламенті, не хоче собі зражувати робітничий мас. Бо Англійці практичний народ. До Англіяці ніяк не можна пристосувати англійської по-словиці: „мудрий на пенси, дурний на фунти“ (по нашому краше: „мудрий за гріш, дур-

ний за ринський“). Та в Англії тепер в моді Китай. І в звязку зі згадаюю пословицею пригадали там тепер вислів китайського політика, який на просьбу одної Англійки, щоби їй висав щось в пам'ятник, написав їй ось що: „Не є мудрий чоловік, що йдучи до ліжка гасить зощадності свічку, а йому наслідком цього родяться близзвяти“. Та Англійці в Китаю не збираються робити дрібних ошадностей, замикаючи очі на небезпеку великих втрат. А мають там що тратити. Масток Англійських громадян в Китаю обчислюють на 150 мільонів доларів золотом. Тому Англійці балакають з Китайцями дуже терпеливо. Щораз менше в Англії звязують китайський національний рух з большевиками. Недавно в парламенті Льюїс Джордж сказав: „Китайці це найбільші ториси (консерватисти) світа“. І це окреслення є правильне. Бо китайське національне правитель-ство в Кантоні є тільки виконавцем завічання найбільшого китайського реформатора і політика Сун Ят-Сена, який радив своїм землякам, щоби лучилися хочби з чортом, щоби тільки визволити і зєдинити Китай. Тому Китайці використовують поміч большевиків в боротьбі з Англією. Але жовтий Китаєць ніколи не почервоніє. Бо большевицька матеріалістична наука для нього органічно чужа. Вінжеж має свою традицію чотирох тисяч літ, отже старезну духову культуру. Тільки що він досі не має організаційного зміслу. А цей тепер пробуджується. Тому він бореться за своє право на рідній землі. Велика дебата в англійським парламенті в китайській справі закінчилася за-певненням Чемберлена, що мир запевнений, що до війни не прийде.

АМЕРИКАНСЬКИЙ президент Кулідж вислав до Англії, Японії, Франції та Італії меморандум в справі дальшого обмеження зброєнь на морю. Перше таке обмеження морських зброєнь вирішили згадні держави на вашингтонській конференції в 1922 році. Тоді вирішено, що ці держави мають право будувати великі воєнні кораблі в такій пропорції: Америка і Англія 5, Японія 3, Франція та Італія 1.75. Тепер Кулідж пропонує, щоби отсю пропорцію поширити й на менші воєнні кораблі. На це крутять носом Італія і Франція, головно остання. Бо вони вже почувуються покривдженими рішенням вашингтонської конференції з 1922 р. Франція тепер каже, що коли вже говорити про розбюєння, так краше трактувати справу в цілости, отже обмежити збюєння не тільки на морю, а й на суші

і у воздусі. А про це можна говорити тільки на терені Союзу Народів. І таким чином вдаряє Америку в слабе місце. Бо Кулідж має відразу до Союзу Народів, хоча цей Союз являється дитиною серця великого ідеаліста на становищі президента Америки — Вільсона. Правда, Кулідж погрожує, що на випадок незгоди зі сторони Франції він запропонує триумову (Англія, Америка і Японія), що натискатиме на Францію за довги (мовляв — хочеш будувати кораблі? віддай найперше довг!), та це го поважно не беруть, кажуть, що це Кулідж з оглядів внутрішньої американської політики бавиться в миротворця. Річ в тому, що в Америці незадовго мають відбутися вибори президента, отже Кулідж хоче піднести повагу своєї партії. А що в Америці є в моді мир, отже він бавиться в миротворця. Хочє робити доре вражіння. — Дуже собі марюкує на американську політику найбільший сучасний англійський публіцист Гарвен. Він в одній з останніх своїх статей питається, чи політика американського уряду дальше буде сидіти на золотій постелі, чи піде на співробітництво з Англією Гарвен мріє про спільну політику англо-саського світа, який мігби наладувати свою волю всім народам. Та покищо Америка занята своєю внутрішньою політикою. А є тепер Америка одинокою країною добробу, її лондонський амбасадор Houghton недавно сказав, що його країна ось чому завдячує цей добобрут: 1) експлуатації багатств великих областей найновішими способами і найвищими технічними засобами; 2) великим заробітним платням робітників; 3) співробітництву підприємців і робітників. Мимо цього, що капітал скупчений в руках небагатьох одиниць, робітник почувується добре, бо добре заробляє. Властиво в Америці, як сказав Houghton, нема робітника з пролетарською психологією, кожний робітник є там кандидатом на мільонера.

ІТАЛІЙСЬКІ фашисти, як це вже згадували ми в останньому числі, мають повну причину триюмувати: до співробітництва з ними зголосилися соціалістичні клясові професійні союзи, які досі вороже відносилися до італійських фашистів. Провідники професійних союзів в своїй маніфесті стверджують, що фашистська держава здійснює ідеали робітничої класи. Правда, держава змушує її (роб. клясу) до понехання тісно зрозумілої та односторонньої боротьби кляс, одначе заступається сама за інтереси робітництва. Фашистське робітничє законодавство відпо-

відає засадам, проповідуваним клясовими професійними союзами і тому нема причини стояти в опзиції до нього. Робітники самі собі шкоди-либи, поборюючи фашистські засади праці. Провідники робітництва є обовязані помагати своєю співпрацею і критикою, щоби заходи фашистів в цім напрямі вдалися. Ці думки, висловлені в маніфесті представництва професійних союзів зробили в Італії велике вражіння. А підписали його люде, що довгіліта репрезентували робітництво і досі безоглядно поборювали фашизм не тільки в нутрі держави, а й за границею. Тому фашистська преса з радістю підкреслює, що отсе віддалася остання твердиця опору робітництва проти фашизму і що таким чином соціалістичні діячі, які тепер з заграничі поборюють фашизм [вони сидять в Парижі, де видають головний орган італійського соціалізму], тратьте зовсім ґрунт під ногами. Ці союзи досі були під проводом соціалістів.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА реформує свій устрій, покидає думку про національну державу, бо бачить, що не має сили зісти Німців і Словаків. Чехи люде з нухом. Знають, що числити на поміч французької тітки, як це робили Поляки, булоби легкодушністю. Тому стараються так устроїти, щоби на них Німці дивилися ласкавим оком. І ось тепер, як це вже писали ми, розробляють плян поділу держави на автономні краї. А всеж такі чеські братушки не забули навіть при отсій нагоді скривдити Закарпатських Українців. Захотіли при цій нагоді відірвати шмат землі української і прилучити до Словаччини. А саме хочуть відірвати від Закарпатської України угорськю жупу. Ця затія вкінці привела трохи до памяти чи-сленні тамошні українські партії і партійки, що досі як соба ки жерлися між собою на радість ворогам а собі на встид, вони протверзалися і стали спільно протестувати проти злогобного чеського наміру. Дай Боже, щоби цей розум, який зійшов на них в хвилину небезпеки, не покидав їх. Бо ця біда, віками неволею країна дуже потребує єдності і великої праці над піднесенням зі страшного занепаду, — Дуже непевне становище чеського міністра загр. справ дра Бенеша. Його заслуги для Чехословаччини великі. Завдяки своїй хистові він вивився в європейській політиці і до його голосу прислухувалися у всіх столицях західних держав. В других державах вже було по кільканадцять міністрів загр. справ від 1918. А Бенеш все це на своїй місці. Та, здається, тепер вже

буде мусів уступити. Його партія вже є в опозиції до уряду, а його улюблена дитина — мала антанта розлазиться. Була вона подумана як інструмент для Франції, а тепер показується, що тут Франція не може дозволити собі на більшу музику, має доволі клопотів близче.

В ЮГОСЛАВІЇ прийшло до утворення шестого з черги правитель-ства Узуновича. А виринула остання криза правитель-ства зовім несподівано. Хоча, від коли до правитель-ственної більшости війшла хорватська республіканська селянська партія (її вожд Степан Радіч), тобто від двох літ, ніколи не можна було зміркувати, як довго дане правитель-ство вдержиться при владі. Бо не бшик Пасіч перехитрював партію Радіча, а Радіч партію Пасіча (радикальна сербська партія). Сербські радикали в останніх часах числили на розбиття партії Радіча. В ній були три групи. Але всі ці три групи, хоча в нутрі жерлися, де йшло про інтереси Хорватії — виступали однозгідно. Радикали захотіли використати це, що Радіч викинув з партії 18 визначних членів, тому підчас виборів громадських, які недавно відбулися, міністри радикали всіма силами підпирали сторонників отсих 18 тьох виключених з партії Радіча. Та це їм не вдалося, бо радичівці вийшли побідно з виборів. У відплату за цей виступ радикальних міністрів, Радіч повалив правитель-ство. Тепер на доручення короля Узунович сформував правитель-ство, яке в скупштині (югослованський парламент) спирається на дрібній більшости (належать до неї теж словінські клерикали), а партія Радіча перейшла до опозиції. Розуміється, становище правитель-ства дуже хитке. А це не добре. Бо Югославія саме тепер, коли й Італія так з усіх боків окружує, потребує правитель-ства дуже авторітетного.

УГОРСЬКИЙ президент міністрів граф Бетлен виголосив промову про майбутню форму правління на Угорщині. В цій промові виступив проти легітимістів (прихильників Оттона, сина пок. цисаря Карла), мовляв — Угорщина не може цієї справи вирішити свобідно, одначе зазначив теж, що республіканська форма правління не відповідає духови угорського народу. Дуже хитро сказано, бо годі второпати, чого хоче Бетлен. Одна газета подала дуже цікаву вістку про заходи архикнязя Альбрехта, якого Бетлен хотівби бачити на мадарським престолі. Маршалок двору Альбрехта у великій тайні замовив в одній краєцькій фірмі кількасот лберій для двірських льокаві і кількадєсят величавих унформів для двірських достойників. Очевидно,

все це приготування зі сторони Альбрехта до обняття престолу. Та де можна зберегти тайну перед газетярами? Винюхали її і подали в світ. Ця вістка дуже затрівожила прихильників Оттона.

ЛАТИШСЬКЕ правитель-ство, на чолі якого стоїть міні-стріяліст, перевело в своїм законі про введення полєвих судів. Зробило це тому, щоби не допустити до державного перевороту, що тепер є в моді, до якого прийшло в сусідній Литві.

## ВСЯЧИНА

Через недостачу місця відкладаємо до чергового числа статтю про Наукове Товариство ім. Шевченка.

„Нація“. Під цим заголовком зачав появлятися у Варшаві журнал, орган присвячений справам польських народів, що живуть в межах Польщі. Статті в цій журналі друкуються в англійській, німецькій, французькій і польській мовах. Перше число (подвійне) представляється дуже поважно. Польська влада була його сконфіскувала за два (зовсім невинні) речення в статті голови Обєднання — дра Левицького. Та наслідком збрідної інтерпеляції послів українських, білоруських, німецьких і жидівських — конфіскації знесено. Почин до оснування цього журналу дав Центральний Комітет У.Н.Д. Обєднання.

Ювілей поета Черкасенка. Закарпатські Українці відсвяткували в Ужгороді скріво-во 50-ліття народині і 25 ліття літературної діяльності автора драм „Казка старого мазана“ і „Про що тирса шелестіла“ — поета Спирідіона Черкасенка. Черкасенко — емігрант з Великої України живе від кількох літ в Ужгороді і працює тут на культурному поєї. Йому завдячують Закарпатські Українці цілу низку шкільних підручників і педагогічних творів. Як відомо, крім Черкасенка на Закарпаттю працюють теж два другі українські письменники: Др. Василь Пачовський (автор претарних історичних драм) і Др. Володимир Бирчак, автор повісті про кн. Василька Ростиславича.

Велике віче в справі українського шкільництва і загроженої одинокої 7 кл. школи ім. Шкєвичи відбудється в Перемишлі, в салі Нар. Дому в неділю дня 27. ІІ. год. 12 год.

Довірочна нарада Українського Національно-Демократичного Обєднання в Перемишлі. Повітовий Народний Комітет Обєднання скликав на 18. лютого мужів довіря з усіх сіл повіта на довірочну нара-

## Що це є рад?

Що таке рад або радіум? Рад є одним з елементів, з яких складається наша земля, а радше всесвіт. А що таке елемент? Елемент або первень — се така річ або матерія, з якої ніяк не можна витворити такої іншої річи або матерії, яка булаби від неї відмінна своїм внутрішнім хемічним складом.

Наприклад золото або срібло. Ви можете золото або срібло стопити, але коли воно знова остудиться, то воно лишиться все тим самим золотом або сріблом, хоч на око воно прибере на зовні іншу форму. Ніякої іншої матерії ви з золота, або зі срібла не годні видобути крім золота, або срібла, хоч його стопите. Воно все лишасться золотом або сріблом. Таке саме світство має також олово і кількадєсят інших металів, яких до сеї пори ученим не вдалося навіть через перегоплення розложити на інші складові частини. Давно думали люде, що світ скла-

дається з чотирох елементів або первнів, то єсть з „землі, з повітря, з вогню і води. Але нини ми вже знаємо, що ні земля, ні воздуч, ні вогонь, ні вода не є елементами або первнями, бо вони є зложені з ріжних інших матерій, які дадуться легко з них зробити або радше які можна від них віділіити. Наприклад вода складається з двох елементів, то є з водня і кисня. Воздуч має також свої складові частини як пр. оксиген, який вдихуємо в наші легкі і так живемо. Вогонь рівнож не єсть первнем, тільки хемічним проявом процесу палення. Земля або глина, чи скала або камінь не є первнями, бо вони складаються з великого числа інших частей, часом навіть неподібних до глини, чи скали чи каміння.

Але возьміть приміром живе срібло, то його ніяк не розложити; воно все лишиться живим сріблом, подібно як золото або срібло або олово або інші первні, яких — як кажуть — наука нарахувала вже близько сотку.

Таким елементом або первнем єсть також метал, який називається рад. Назвали його рад або „радіум“ тому, бо цей метал видає з себе дивні лучі тепла або т. зв. „геліум“ — себто лучі, які в більній часті доходять до нас також від сонішого світла. Рад — се метал, що й-но недавно відкритий. Се дуже а дуже цікавий метал, бо він сам від себе дає тепло; він — так сказавим — „парує“ теплом, а ніяк не дається розложити на інші частини, які булиби своїм внутрішнім складом відмінні від нього самого. Коли хочете витворити тепло приміром з вугля або з дерева або з води або загалом з якоїн-будь іншої річи, то мусите вжити вогню зовні, щоби їх підпалити або розігріти (наприклад вез). Зате рад сам в собі має тепло без огляду на те, чи він находиться в студений скалі, чи в вугілля під землею, чи десь в глині, чи в воді, чи виставити його на повітря, чи замкнути десь в якийсь сховок.

Цікава річ, що зі всіх відомих

нам первнів лише рад сам з себе витворює тепло. Олово, золото, срібло, кисень і інші первні не годні самі з себе витворити тепла. Коли вони огріваються, то дється се тому, що їх із зовні огонь огріває, — самі з себе вони тепла не видають. А тому що рад сам собою є жерелом тепла, то й не диво, що й то місце, де він находиться, є завжди тепліше ніж окружаючі його предмети або другі мінерали коло нього.

Рад як елемент або первень є, загалом сказавши, ще дуже загадочним мінералом. Учені ще й досі не відкрили всіх прикмет цього дивного первня. Першим чоловіком, який відкрив рад кілька десятків літ тому назад, був французький вчений Кірі і його жінка, Марія. По нини вже оден з англійських вчених, назвиском Страт нахонив рад в покладах ско-рупи землі.

Деж находиться рад і кілько його досі знайдено?

Правду сказавши є лиш два місця на землі, в яких удалося людам

до сеї пори найти рад, а саме в вузких пасмугах або жилах граніту і плоского каміння скал в Корнвал, а найбільше в Яхимові, в Чехії. Тай протягом многих літ від часу відкриття раду, знайдено його, разом взявши, заледво стільки, що весь його запас за всі ті літа можнаби помістити в одній коробочці від сірників. — Та хоча в інших місцях на землі не можна було досі віднайти раду — то всеж таки його присутність в багатьох місцях можна бодай відчути. Вже нини вчені мають певні основи до того, щоби твердити, що хоч раду всюди „зловити“ не можна, то одначе він всюди находиться в дуже дрібних кількостях. В останніх часах учени хемічно розбирали ріжні води, походячі з ріжних джерел на світі і за кожним разом стверджували істнування раду в водах. Одначе скількість його була так мала і так — сказавим — тонко розділена в плінні, що не можна було його фізичним способом зловити. Мимо того рад єсть животною силою води.

Рівнож в скалах можна знайти рад, бо він певно там є (не лиш в Корнвалі і Яхимові); одначе його о много тяжче знайти в скалі ніж приміром голку в стозі сїна. Тому й не диво, що досі так мало раду удалося людам найти в природнім стані.

Будь-що-будь — минулий рік був багатий в продукцію раду від попередних літ. От доносять з Парижа що цна раду, яка правильно є дуже висока, поволи зачинає спадати. Бо по донесенням з Яхимова в Чехословачкі, де находяться головні копальні раду, його продукція цього року зросла. А саме в сім році, до цього часу видобуто в Яхимові оден грам і п'ятсотних грама раду. А почавши від року 1902, отож протягом 24 літ від часу, коли вперше люде знали рад, видобуто його разом 12 грамів.

Рад вживається хеміками і лікарями до ріжних дослідів і до лікування людей від недуг. Одначе про те лиш фахові люде моглиби нам дещо більше сказати. — М. Б.

ду. В салі „Народного Дому“ зібралося около 250 громадян, головним чином селян. Наряду отворив др. В. Загайкевич. Перший реферував ред. М. Струтинський про сучасне положення. Крім цього референт пояснив програму Об'єднання. Організаційний реферат виголосив др. В. Загайкевич. Під кінець промови дра Загайкевича на селю вийшов комісар староства в товаристві тайних агентів і без поважної причини розвязав збори, хоча вони були скликані по всім приписам закону. Це поведення комісара обурило, розярило зібраних селян. Всі зібрані повстали з місць і демонстраційно відспівали „Ще не вмерла“ і „Не жора“. Дуже це було не в смак комісареві і він грозив скликаючи нараду потягненням до судової відповідальності.

**Хотілиби ушасливити Білорусинів латинкою.** Виленський куратор Риневич скликав до Вишня нараду педагогів і білоруських діячів в справі азбуки. Хотів намовити Білорусинів, щоби уживали тільки латинського письма. Та вони, очевидно, не згодилися. Поляки радіби накинута Білорусинам по цей бік риської лінії латинки, щоби таким чином зробити ріжницю між Західною Білорусію і Радянською.

**Польська поліція, проступки і в'язні.** В минулому році Польща мала 62 тисячі поліції (в цім 35 тисяч погранічного корпусу). За минулий рік функціонари поліції були карані в дорозі дисциплінарній 9.017, в дорозі судовій 827. В останнім кварталі мин. року 1247 функціонерів поліції було караних за п'янство. В дорозі дисциплінарній усунуно 3.600 поліціянтів. За минулий рік приношено в Польщі 1,327.000 проступків, з чого більш 25 тисяч. Поліція викрила 56% в жащих проступків. На 1 грудня м. р. сиділо в польських тюрмах 28.329 в'язнів, превентивних в'язнів було 10.661 (тобто таких, що є в слідстві).

**Ліси на Київщині.** До війни було на Київщині 425 383 десятина ліса. З того б тисяч десятина належало здавна до селян, 20 тис. десятина селяне докупили собі у дідичів. Дідичі мали в своїх руках 280 тисяч десятина. Решта — 119.383 дес. належало до держави. Тепер ліси поділено так: 115 тисяч десятина передано селянам, 24.960 десятина ріжним установим, а решта, тобто 285 423 десятина належить до Всеукраїнської Управи лісів.

**Есенції догорівон, лінерів і руму до набуття в апіці під „Звіздю“** Перемишль, Францішанська ч. 2.

### НОВИНКИ.

**Страшний землетрус** навістив оної Далматині і Герцеговини. У місті Мостарі знищені всі будинки. Села довкола історичного Косового Пола лежать в румовищах. Коло Сарава є знищених багато дрімів. Крім цього потерпіло ще багато інших місцевостей. Число жертв у людях доходить до 600 душ.

**Згорів хлопчик.** В селі Суфранка (коло Щирца) Катерина Тудич вийшла до керниці по воду, залишаючи в хаті самого півтретялітного сина Михаса. Хлопчик крутився коло печі. З печі випала грань і повстав вогонь. Хлопчик згорів.

**Зірський вибри.** С. Гуменюк — безробітний — вертав ввечері до Клепарова. По дорозі вступив до шинку. Там звернув на нього увагу якийсь чоловічок з перевязаним оком. Цей чоловічок пішов вслід за Гуменюком. Над Полтвою зажадав від нього грошей. Гуменюк не мав. Тоді бандит з револьвером в руці кавав йому роздягатися. Коли Гуменюк роздягнувся нага, кавав йому лізти в воду. Там його передержав квадранс. На щастя надійшло двох муштин, Гуменюк став кричати, бандит наподохався і з річчями втік. Цього бандита вже відшукано.

**Зачиння московського села.** Московська „Правда“ подає ось яку картину: Вечірна година на селі. В одній хаті сидять господарі і балакають про всячину. Власник хати забирає голос і говорить про шкідливість надання прав жінкам. В розарі красорічливо заявляє, що готов показати присутнім, як треба обходитися з жіноцтвом, каже, що йде в заклад о сто рублів, що його жінка на приказ свого чоловіка розбереться до нага. Один з учасників розмови закладається. Господар кличе жінку, стукає кулаком об стіл, приказує розібратися. Жінка просить, щоби не виставляв її на публіку, на колінах благає. Даремно. І вона роздягається до нага. Господар виграв 100 рублів. Та сотня рублів — це великі гроші для селянина. Довідалася про втрачу поважної суми жінка програвшого заклад. Прибігає і на вколішках просить, щоби господар дарував її чоловікови проігріш. Цей годиться під умовою, коли вона теж роздягнеться до нага перед товариством. І нещасна жінка це зробила.

**Китай і просвіта.** Властивий Китай простором менший о половину від Зєдинених Держав північної Америки, а населенням перевищує Америку майже вчетверо. — Інші простори Китаю — Манджурія, Монголія, Тибет і Східний Туркестан простором двічі більш від властивого Китаю, але населення мають всього біля 25.000.000 (в тому Манджурія до 20.000.000). — Китайський нарід, великий 400-мільоновий нарід має стару культуру, відому від 4.000 літ. — Він має врожайну землю, багаті земні скарби. — Від 1905 р. в Китаю заведено загальне навчання дітей, а від 1912 року Китай є республікою. Але цілий нарід майже неграмотний. До шкіль ходить лиш 4 мільони, себто 1 процент населення (в інших краях до шкіль ходить 20 процент населення). Тому не диво, що в Китаю є всього 7.000 миль залізниць (в Зєдинених Державах 300.000 миль) і що там нафтових піл майже не використовують; що держава має півтора біліона доларів закордонного довгу і несплачує його (несплати доходить вже 200.000.000 дол.); що держава має надвижку у ввозі товарів (значить, задовжується закордоном); що маси населення біді. І вкінці ці 400.000.000 Китайців відгужується 10.000 Американцям і 15.000 Британцям, які живуть в Китаю, що пійдуть війно проти них, щоби спонукати чужі держави, аби увільнили Китай від своєї контролі над його закордонною торгівлею і від своїх судів для своїх горожан в Китаю.

**Дитина бандитом.** В Брукліні в Америці вийшов до склепу 12 літній хлопчик і грозичи револьвером, зажадав від купця грошей. Купець не взяв цього поважно, казав: „Такий маленький бандит?“ У відповідь на це дівка вистрелив і на місці поставив купця групом.

**Чад.** У Львові два Бернардини напалили собі в келії вуглем і положилися спати. Піч була кепсько збудована і оба монахи на смерть зачадилися.

**Що з них виросте?** В Пабяніцах три підростки запросили дівчину Геневефу Бжозовську на вечеру до ресторана. Підпоїли її, опісля завели за місто, роздягнули до нага, побили до крові втілки. Скрівавлена дівчина ледви довилася до міста. Звиродніли смаркачів арештовано.

**Вже в суді вибухають бомби.** У Варшаві хтось підложив в суді одинайцятого округу бомбу. Бомба вибухла, висадила сходову клітку на 2-му і 3-тому поверсі і знищила дві кімнати. На щастя жертв в людях нема.

**1,846.586 засудів смерті.** Большевицьке правительство до половини 1924 р. видало 1,776.586 засудів смерті. Це викликало в Європі негодовання і згіршення. Тому большевицьке правительство і зменшило число засудів на смерть і не радо оповідує вкази вбитих. Мимо того на основі достовірних джерел від половини 1924 р. до половини 1926 р. виконано знову 70.000 засудів смерті. Певно, що ні один тиран ані сатрап так масово і невинно не вбивав людей, як большевицьке правительство.

**Нервові люди.** В Лодзі пішла жінка власника двох апік Ернестина Розенцвейга зі своїми доньками до театру. В театрі грали штуку Льва Толстого „Живий труп“. Штука на апікаррову зробила так сильне вражіння, що вона, прийшовши до дому, кинулася з четвертого поверху на землю і агнула на місці. — У Варшаві фризєр Гінц мав заплатити 60 золотих податку. Хвилею він був грошей, пішов до багатой доньки і вона йому відмовилася позичити. Це його так зденерувало, що цілним вистрілом з револьверу відібрав собі життя. А сам він був чоловіком не бідним, мав два більші дома.

**Вирвавши зуб прозріла.** В Денвер (в Америці) трапилася ось яка подія: До лікаря прийшла 30-літня сліпа пані Віліян Донаган, щоби вирвати собі зуб, який довгий час болів її. Лікар зуб вирвав, а сліпа після цього прозріла. Стратила вона зір, маючи 18 літ.

**Цікава думка.** Англійський письменник Уельс у своїм останнім творі „Світ Вілема Клісольда“ піддає думку, щоби завести 12-денний тиждень, в котрім 8 днів призначено на безперервну працю, а дальші 4 дні на відпочинок і забави.

**Загальне число католиків.** По найновішим статистичним даним загальне число католиків в цілм світі виносить 324.328.000. З цього числа на Європу припадає 190.779.000, на Америку 112.790.000, на Азію 15.416.000, на Африку 3.273.000, на Австралію 2.670.000.

**Стопила дитину.** Іван Новицький зловив в озєрі в Черняхівській дитину. Дитина мала опаску з написом S. VIII 101. На основі цієї опаски поведено слідство. Воно завело до положничого закладу. І виявилася, що це дитина Янки Магури. Мала вона її, як призналася, з „невідомим жовніром“. Зі встиду перед людьми, вийшовши з положничого закладу, кинула дитину в став.

**Ножем в очі.** В Рабчинях коло Перемишля, два хлопці, вийшовши з церкви, кинулися на себе. Один з них витягнув ніж і вдарив ним противника в очі так, що цей на місці сконав. Вбийник арештований.

**Сирвадили служницю, а зте дочка втілка.** У львівського купця Ізраєля Проміса від 14-літ служила Марія Войненко. Проміси використовували стару служницю. Давали їй тільки мешкання і їсти. А на все інше вона мусіла заробляти пранням білля. Вкінці їй це остогидло. Вирішила розарухуватися і покинути Промісів. Та купець — скупар не захотів заплатити бідній жінці 50 доларів, яких вона зажадала за 14-літню службу. І Марія відійшла з проклятом. Якеж було здивування жидівського купця, коли з Марією зникла з дому його 14 літня донечка — Фанні, вихована від дитини Марією, бо обоє Проміси все були через цілий день поза домом. Що сталося з Фанні? Після відходу Марії вона мабуть втікла до монастиря. Це зробило серед львівських Жидів велике вражіння.

**Смерть в огні.** В Липовці коло Долини 74 літній Юрко Левак викинув з сінєй соломю на стріх. А що комин був зле збудований, солома занялася. Параска — 65 літня жінка Юрка, побачивши, що на стріху горить, вискочила туди з 16 літньою служницею, щоби ратувати 600 золотих, які там сховала. На стріх це дісталися, одначе вернути вже не встигли, в димі заблудили і впали жертвою огню.

**Смерть на возі.** До Тарнова йшла 72 літня старушка Катерина Борохова. Несла яйці на продаж. По дорозі присілася на фіру сусіда, що їхав на ярмарок. Прихавши до міста, сусід оглянувся і побачив, що старушка не живе. Померла по дорозі на удар серця.

**Залізничні кабіери.** В Сарнах на Волині залізничний касієр Маріяна Стройновскі „присвоїв“ собі з каси 77 тисяч золотих. Частину прогуляв, а решту позичив на ляхварський процент. Тепер це відкрито і він помандрував до кози. Стройновскі є кривляком Тиміньського, теж касієра залізничного (в Люблині), який — як це вже у нас згадувано — вкрав з каси 180 тисяч зол. і пятами нажив, так що не можна його найти. Гарна собі фамілія касієрів...

**Знаєшати до б'є тлустива з огнем село.** В Ходорах жив собі Полікарп Зімнох, похмурий, скритий чоловік, страшний дивак. З цілої душі ненавидів не ойого брата. І що робить? Підіграв братови

будинки, а щоби вони напевно згоріли, підпалює всі стодоли в селі. А що був вітер, ціле село пішло з огнем.

**Нова жертва небережності.** На днях їхав поїзд з Варшави до Берестя. По дорозі розторощив фіру, якою їхала селянська родина: отець, мати, донька і син. Отець і донька агнули на місці, а мати і син — викинені розгоновою силою поїзду на бік — тяжко ранені. Кінь забитий, фіра в тріскі розірвана. Уважайте, переїздаючи через залізничий шлях.

**З жалю за чоловіком.** Недавно помер у Львові шкільний візитор Казимир Еліаш. Його жінка — Марія після смерті мужа попала в нервовий розстрій. На днях відібрала собі життя, залишивши на ніч отвертий курок від газу.

**Не міг пережити банкруцтва.** Богатий лодзький фабрикант — Мендель Шепс збанкрутував. Хотів ще відбитися карти. Тому продав братови належну йому частину дому. В картах не повезло. Програв останній гріш. Після цього замкнувся в хаті, вилляв на себе кілька літрів бензину і підпалився. Очевидно, про ратунок не могло бути й мови.

**Повеселі діти.** Два ученики народної школи у Варшаві принесли собі до класи фляшку оцтової есенції і випили її. Втої спосіб вирішили відібрати собі життя, бо хтось там (бабьки чи учитель) поганю з ними поводився.

**Втратив життя, ратуючи людя.** Юрій Ковалик в Атлантик Ситі (Америка) хотів зігнати пса з залізничного тору, бо надіждив поїзд. Поїзд засковив Ковалика і розірвав на двоє.

**Верблюди в Канаді.** Німці, що осіли в Канаді, спроваджують собі сибірських верблюдів. Верблюди живуть довше ніж коні, більше витримують, скорше біжать а задовольняються соломюю і сіном, коли коні відають богато збіжа. („Америка“).

**Нещасна пошлюбна подорож.** Дві пари богатих англійських ноженців вибралися літаком в пошлюбну подорож. Коли літак піднявся в гору, корзинка, в якій вони сиділи разом з прислугою літака, урвалася і впала на землю. Всі подорожні агнули на місці.

**Дорогий сніг.** Чипчення міста Ньюйорку коштів цього року вже около три мільони доларів. Коло згортання і вивоження снігу працює около 28 тисяч робітників.

**Противрегійна пропаганда на Московщині.** Москва належить до тих місць, в яких противрегійна пропаганда має значний успіх. В 1925 р. на 100 шлюбів тільки 25 відбувалося в церкві, решта у цивільного урядника; хрещено в церкві тільки 56% дітей; церковних хохорнів було 65%. Чому таке поважне число християнських похоронів? „Союз безбожників“, який веде агітацію проти релігії пояснює це тим, що вмирають старші люде, повязані до церкви. Та на ділі річ маєтьс інакше: на безвіроісповідність переходять люде для кар'єри, для наживи. А коли оттакий „безвіроісповідний“ почуває смерть за плечима, наvertsається назад до Бога. Стара історія: Як трівога, то до Бога... І тоді хоче, щоби його похоронено по християнськи. Зовсім інакше маєтьс справа на селі, голвно на українському селі.

### ВЕСЕЛИЙ КУТОК.

**Котра година?**  
— Касю, подивися, котра година.  
— Прошу пані, бракує ще півтора пальця до осмої.

**Добрий приятель.**  
— Що, вас болять зуби? Якби це мої, зараз казавби вирвати.  
— І я також, якби це були ваші.

**На підставі статистики.**  
— Чим ти волівби бути? Мільонером чи хорим на тиф?  
— Розумієтьс, що мільонером.  
— А бачиш, що ти нерозумний.  
Я тобі на підставі статистики докажу, що лучше бути хорим на тиф.  
— А се як?  
— Бо статистика докаує, що з хорих на тиф умирає 70%, а мільонери вмирають всі.

### „Lingua“ Moderne methologie de langues

1) Англійська 2) Французька 3) Німецька 4) Італійська  
Спеціальна метода Психотехнічна.  
Легко і скоро вчиться мови. Без жадних друків, тільки особиста кореспонденція з кожним учеником. Оплата невисока, що місяця. **Жадайте проспектів і долучить зошак на відповідь.** Адреса: Chrzanów, ul. Szoka (Małopolska).

**У лікаря.**  
Лікар: Ваш чоловік, кажете, занедужав при обіді?  
Жінка: Так.  
Лікар: А що він їв?  
Жінка: М'ясо.  
Лікар: А чи їв з апетитом?  
Жінка: Ні, з капустаю.

**Наші діти.**  
Батько: Чекай обіранчане, я тебе навчу курити!  
Син: Не треба, тату, я вже вмію.

**Між супругами.**  
— Знаєш, твоя сестра звернула мені увагу, що я малююся. Як мій чоловік, ти повинен оборонити мене.  
— І яка ти нерозумна. Якби вона мала таке погане лице, як і ти, то сама робилаби це.

**Свято.**  
— Чому вчора не були в бюрі?  
— Теща померла.  
— Ви завжди видумуєте собі свята.

**На весілля.**  
— Марусю, чи вийдеш за мого Миколу?  
— Чому ні...  
— А будеш його любити?  
— Аякже...  
— А придане маєш?  
— Е, ви розбалакались.

**БІРЖА** з дня 21. лютого: долар ам. 8-93<sup>1</sup>, Біржа збіжева: пшениця двірська 51-25—52-25, пшениця селянська 48-50—49-50, жито 36—37—, ячмінь броварняний 34—36, ячмінь пастівний 27-25—28-25, овес 28-50—29-50.

### НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідєє  
**Сходина, Міщанського Брацтва** будуть відбудуватися що неділі від год. 5. пополудни в домівці „Міщанської Каси“ ул. Костюшка. Виділ.

**Вдова по священику,** середних літ, бездітна, солідна, працююта, шукає місяця до заряду дому. Зголошення до редакції.

**НАЙЛІПША ДОМІШКА ДО КАВІ**  
1816  
**FERD. BOHM & CO**  
S. A. WŁOCŁAWEK

**Мішанка Бома**  
заступає дорогу каву зернисту, має знаменитий смак і аромю.

### Важна відомість для страдаючих!

Всякі найліпше вперті ревматичні боли, поражєння, до мацня в кречах, біль голови і субія і інші подібні припадки цілком усуває славний препарат

**ІХТІОМЕНТОЛЬ** до натирання.  
Одча проба єв тачити, аби переконатися, що правдивий Іхтіоментоль є найліпшим средством в тім роді. Головна фабрика Іхтіоментолю: Лабораторія апікв

**Шимона ЕДЕЛЬМАНА** в Самборі ч. 116  
Висилаєтьс поштою на попереднім надісланням належить сти або за післяплатю 5 фляконів з оплаченою почт. і опакованням ва 12-50 в 10 „ „ „ „ „ „ 23- „ 25 „ „ „ „ „ „ 50- „

**ЛІКЕРИ** зробити дома може кождий **ЛІКЕРИ**  
в 70 ріжних смаках „СТЕЦЬКА“ в 70 ріжних смаках  
До набуття в апіквних складах.  
Головний склад: **В. І. Мушинський** в Перемишлі, Галичина.  
Для П. Т. кооператив і торговель відповідний опуст.